

Meer en minder intelligent

'Twee geloven op één kussen, daar slaapt de duivel tussen', was vroeger een gevlugeld gezegde. Tegenwoordig geldt dat eerder voor verschil in opleidingsniveau en intelligentie.

Jaqueline Zandbergen Shutterstock

Tegenover mij zit Ria, een vrouw met een hogereberoepsopleiding. Zij is gehuwd met een stratenmaker maar heeft nooit problemen gehad met het opleidingsverschil. Nu twijfelt ze of het niet toch een breekpunt is. Er is namelijk iets voorgevallen dat ze hem niet kon vergeven. Ze is naar de praktijk gekomen om te onderzoeken of ze nog wel verder met hem kan en wil.

Zo'n verschil in opleidingsniveau binnen een relatie is tegenwoordig steeds meer een uitzondering aan het worden. Je ziet dat ook in grote verbanden. We zoeken een vriendenkring van gelijken qua opleidingsniveau. De Tweede Kamer is minder een dwarsdoorsnede van de samenleving geworden en bestaat haast exclusief uit mensen met universitaire of hogeschoolachtergrond.

Vroeger was dat toch anders. In huwelijken was het heel normaal dat man en vrouw zeer verschillend opgeleid waren. Een schoonmaaker die een bankdirecteur huwde: dat kwam voor, dat werd niet ge-

zien als iets opvallends. Begrijpelijk, want de wereld stak toen anders in elkaar. Het was normaal dat de man de kost verdiende en de vrouw het huishouden en de verzorging van de kinderen deed.

Tegenwoordig zijn er zelfs iets meer vrouwelijke dan mannelijke studenten, verdienen ze zelf de kost en mannen vinden het geen probleem als hun vrouw net zo hoog of zelfs hoger is opgeleid of evenveel of meer verdient dan hij en op bepaalde vlakken beter presteert. Mannen nemen ook veel meer dan vroeger taken op zich in huishouden en opvoeding. De verhoudingen zijn veel gelijkjer geworden. En daarmee wordt ongelijkheid zeldzamer - en onwenniger.

Match

Jaren geleden had ik een collega, universitair geschoold, die gehuwd was met een man die op de milieustraat werkt. Ik wist het maar voordat ik hem niet ontmoet had, begreep ik eerlijk gezegd niet goed hoe dat kon. Tot ik hen samen zag. Hij droeg haar op handen, hij was

Voordat ik hem ontmoet had begreep ik eerlijk gezegd niet goed hoe dat kon

zo relaxt, zo accepterend, zo zorgzaam. Hij vulde haar goed aan in eigenschappen en kwaliteiten die zij niet of in veel mindere mate had. Ik zag dat ze nog meer in haar kracht kwam door hem en dat hij op zijn beurt tot bloei kwam in wat hij juist zo goed kon. De perfecte match. Ineens begreep ik dat het in relaties om meer gaat dan alleen intelligentie. Mijn collega zei: bij hem voel ik me echt thuis, kan ik helemaal mezelf zijn. Nu ik hen samen had gezien, begreep ik wat ze bedoelde.

Ria is er tijdens de therapie achter gekomen dat ze haar man kan vergeven. Hun kwestie staat los van het verschil in hun beider intelligentie en achtergrond, ziet ze nu. Ze besluit dat ze bij hem wil blijven. Ze vertelt dat ze iemand is die graag mag regelen, aansturen, zelf beslissen. En dat hij iemand is die graag aangestuurd wil worden, die haar de ruimte wil geven en volgen. Wat hen samenbindt is dat zij het gevoel krijgt dat ze gewaardeerd wordt, dat ze haar dromen kan najagen en onvoorwaardelijke steun van hem

krijgt. O zeker kan ze met hem praten, beter dan met haar collega's: hij begrijpt haar gevoelens! Dat hij haar inhoudelijk niet altijd kan volgen, is ten diepste geen probleem; op dat vlak kan Ria dan wel weer praten met collega's of vriendinnen.

Het zette mij tot nadenken. Hoe komt het dat we tegenwoordig vooral met gelijkgestemden omgaan qua intelligentie en scholing? Wat zou er gebeuren als we meer mensen in onze vriendenkring zouden hebben met een andere opleidingsniveau? Ga ik zelf eigenlijk wel om met mensen die minder hoog zijn opgeleid? Terwijl ik zo aan het nadenken ben over dit onderwerp, komt mijn dochter thuis. Zij is geneeskundestudent en stelt haar nieuwe vriend voor: mbo-opleiding, elektricien. „Mam”, zegt ze, „ik heb lang getwijfeld vanwege het verschil in opleidingsniveau, maar het rare is: ik kan heel goed met hem praten, hij begrijpt me, hij voelt me aan en ik voel me zó mezelf bij hem. Dat is toch jouw criterium om een goed match te hebben?”

Jaqueline Zandbergen

Jaqueline Zandbergen is psychosociaal therapeut en doet ook relatie- en gezinstherapie in haar praktijk in haar praktijk in Ureterp. Ze is getrouwd, moeder van twee kinderen en baas van drie hondjes. www.therapiepraktijkopstap.nl